

اجرای برنامه کشوری

کنترل پیشگیری و درمان دیابت

مرکز پزشکی، آموزشی و درمانی مهدیه

دیابت

دیابت یک بیماری مزمن است و زمانی بروز می کند که (۱) توانایی لوزالمعده در ترشح انسولین کم شده و یا از بین رفته باشد، یا (۲) بدن نتواند به طور مؤثر از انسولین ترشح شده توسط لوزالمعده استفاده کند. (فدراسیون جهانی دیابت، ۱۳۸۳، ۱۱)

در ایران ۷/۳ درصد از جمعیت بالای ۳۰ سال مبتلا به بیماری دیابت هستند که یک سوم آنان از بیماری خود اطلاعی ندارند (کریمی، ۱۳۸۲، ۲۱۵)

علائم دیابت: پرادراری، پرنوشی، کاهش وزن شدید بدون علت موجه، پرخوری، تاری دید، تأخیر در بهبود زخم ها،

استوپور و کما

چهار گروه اصلی دیابت:

دیابت نوع ۱: تولید انسولین به علت تخریب سلول های بقای لوزالمعده کم بوده یا به طور کلی وجود ندارد، پس برای ادامه حیات به تزریق انسولین نیاز است. در برگیرنده حدود ۱۰ درصد از کل بیماران دیابتی است. به طور عمده در کودکان و نوجوانان رخ می دهد و برای جلوگیری از بروز عوارض بیماری تزریق دائمی هورمون انسولین ضروری می باشد.

دیابت نوع ۲: در برگیرنده ۹۰ درصد از بیماران دیابتی است که اغلب در سنین بالای ۴۰ سال شروع شده و غیر وابسته به انسولین می باشد این نوع دیابت از شایع ترین نوع دیابت می باشد و ناشی از نقص در عملکرد انسولین بر روی بافتهای محیطی است که در نتیجه منجر به کاهش جذب گلوکز خون توسط سلول های ماهیچه ای می شود (جبارپور، ۱۳۸۰، ۵۸)

انواع ویژه دیابت (دیابت ثانویه) مواردی از دیابت که علت آن شناخته شده است یعنی اختلال های ژنتیکی در فعالیت سلول های بتای پانکراس یا فعالیت مولکول انسولین، برخی دیگر اختلال های هورمونی یا عوارض ناشی از داروها

دیابت حاملگی: یکی از عوارض شایع بارداری است. این بیماری شیوعی برابر با ۴/۵٪ در زنان باردار دارد. عدم تشخیص و درمان دیابت حاملگی موجب افزایش عوارض مادر و جنین می گردد. از آن جا که به طور فیزیولوژیک قند ناشتای خانم

های باردار بیشتر از حد طبیعی است کشف این بیماری اهمیت بسیار زیادی دارد. علیرضا دلاوی و همکاران (۱۳۸۳، ۲)

عوارض دیابت

دیابت به طور مشخص یک تظاهرات بالینی متفاوت و سیر پیشرفت مختلف است و موجب عوارضی مانند نوروپاتی (مشکلات کلیه)، رتینوپاتی (مشکلات چشمی)، نوروپاتی (مشکلات رشته های عصبی) و بیماری قلبی عروقی (مشکلات مربوط به دستگاه گردش خون) می گردد. به علاوه به نظر کارشناسان توانبخشی وجود بیماری در برگیرنده معلولیت اجتماعی، روانی، حرفه ای و بالاخره کیفیت زندگی بیماران نیز می باشد.

کنترل دیابت و اقدام های پیشگیری کننده از ابتلا به دیابت:

در جهان اصلاح شیوه های زندگی، رژیم غذایی مناسب و افزایش فعالیت فیزیکی و کاهش منطقی وزن در کاهش ابتلا به دیابت موثر می باشد. پیشگیری ثانویه شامل جستجوی زود هنگام و به موقع (غربالگری) پیشگیری و درمان (بیماریابی) می باشد که موجب ارتقای کیفیت زندگی شده و در کاهش هزینه ها اثر بخش است و از موارد بستری در بیمارستان می کاهد. درمان فشارخون و چربی خون بالا به اندازه کنترل قند خون قادر

به کاستن از خطر ظهور و پیشرفت عوارض دیابت است (همه انواع دیابت)

غریبالگری و بیماریابی و درمان به موقع رتینوپاتی در کاهش نامحسوس کاهش بینایی به طور چشمگیر اثربخش میباشد و غریبالگری جهت پروتئین اوری یک راهکار ارزشمند برای پیشگیری از بروز یا کاهش سرعت پیشرفت نارسایی کلیوی است. اقدام هایی جهت کاهش مصرف دخانیات نیز به کنترل دیابت کمک می کند چرا که افزایش بروز فشارخون و بیماریهای قلبی در بیماران دیابتی که سیگار می کشند بیشتر است .

مرکز پزشکی آموزشی درمانی مهدیه

این مرکز در بهمن سال ۱۳۶۲ شروع به فعالیت نموده و در حال حاضر این مرکز با تعداد ۱۳۷ تخت در اکثر رشته های تخصصی و وفوق تخصصی خدمات درمانی ویژه بانوان ارائه می دهد.

واحد های پاراکلینیکی موجود :

رادیولوژی و سونوگرافی (انجام ماموگرافی، رادیوگرافی و سونوگرافی های مختلف)، آزمایشگاه : پاتولوژی و سیتولوژی ، NST، آندوسکوپی، اکو و تست ورزش و اسپیرومتری.

برخی درمانگاههای مرکز پزشکی، آموزشی و درمانی مهدیه:

جراحی عمومی، بی اختیاری اداری و مدفوع ، اورولوژی، چشم، غربالگری رتینوپاتی نوزاد نارس، قلب (اکو- نوارقلب، تست ورزش)، داخلی ، نفرولوژی ، شیمی درمانی ، نازائی ، مراقبت بارداری، تنظیم خانواده آندوسکوپی، کولونوسکوپی و تغذیه .

کلینیک های مرکز:

- مشاوره و راهنمایی زوجین با مشکلات باروری
- ارزیابی و بررسی تشخیصی زوج های نابارور

به علاوه دراین مرکز کلیه اعمال جراحی فوق تخصصی مربوط به زنان و زایمان، پستان، مقعد، رکتوم، روده بزرگ و جراحی اطفال نوزادان و جراحی پلاستیک ارولوژی انجام می شود.

از جمله واحدهای دیابت محدوده مرکز مهدیه:

نام واحد	ادرس	شماره تماس
۱۲ بهمن	خاوران، سه راه اتابک جنب پایگاه مالک اشتر	۳۳۷۰۶۹۹۹
وحدت اسلامی	خ وحدت اسلامی، روبروی آگاهی	۵۵۶۲۷۵۳۸
واحد دیابت مهدیه	م شوش، خ شهرزاد، نبش خ منصور	۵۵۰۶۲۶۲۸

نام واحد	آدرس	شماره تماس
شیر	خ ۱۷ شهرپور جنوبی، پایین تراز م خراسان جنب بهزیستی شیر خ برادران قنبری	۲۲۴۱۸۳۳۰
بعثت النبی	افسریه ۱۵ متری سوم خ هفتم	۳۳۱۴۰۰۵۱
دکتر رزمی	خ مسعودیه ، مسگر آباد ، خ کلهر	۳۳۸۶۹۱۹۵

منابع: کریمی درمنی، حمید رضا، توانبخشی گروه های خاص، نشر گستره چاپ اول ۱۳۸۲

- دلاوری علیرضا و همکاران، برنامه کشوری پیشگیری و کنترل دیابت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت سلامت، مرکز مدیریت بیماری ها، تهران مرکز نشر صدا، ۱۳۸۳

- جبار پور مرتضی و همکار، ژنتیک انسانی و بیماریهای ژنتیکی انسان، تبریز انتشارات عمیدی چاپ اول ۱۳۸۰

- فدراسیون جهانی ، انجمن بین المللی نفرولوژی ، شهین یار احمدی ، مرکز نشر صدا ، تهران ، چاپ اول ۱۳۸۳

تهیه و تنظیم: منیر سید صالحی ، شهره سادات میرباقری

واحد مددکاری اجتماعی معاونت درمان
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شهید بهشتی